

A domesztifikált horror dimenziói

Art-kapszulák szocio-politikai amnézia ellen

Horror Pista aka Máriás István:
Egotrip, 2015

„A gonosz diadalához csak annyi kell, hogy a jók tétlenek maradjanak.”
(Edmund Burke)

A posztnépi szürrealizmus fenegyereke, a budapesti horrorszcéna ifjú titánja, ilyen és ehhez hasonló címkékel illetik HORROR PISTA AKA MÁRIÁS ISTVÁNT, aki most egy kötetbe rendezte az elmúlt évek során „elkövetett” munkáit. Az *Egotrip* című kiadvány bepillantást enged az alkotó világába, e világ mélységeibe és dimenzióiba, de ha ez önmagában, vizualitásában nem lenne elég, hogy közvetlenül, csak munkái szemlélése által fedezzük fel ezt az összetett világgépet – fogódzóként szolgálnak SZARVAS ANDREA, NEMES Z. MÁRIÓ, GYÖRFFY LÁSZLÓ, CSIZMADIA ALEXA és VERESS DANI esszéistikus, analitikus, elemző szövegei is.

A horror dimenzióiban mindig ott rejtőzik egyfajta megfektezhetetlen szabadság, az ösztönös kíváncsiságból kinövő képzelet és a fikció felszabadító ereje. Ahol a reális tárgy valósága mellé kerül a fiktív tárgy fiktív realitása, ott felerősödik a képzelet funkciója. Horror Pista esetében, ennek a köztes térnek a kimerítése bizonyos esetekben tudatos, ugyanakkor egyes munkái esetében, főként a mini installációk aprólékos, gondosan kivitelezett terében, több alkalommal is mintha túllépne a szándékosságon, mintegy szerepet adva az ösztönös megnyilvánulásnak, ilyenkor lépi át azt a határvonalat, amin belül még vannak konkrét politikai-közéleti fogódzóink, ahol megszületik a szocio-horror. A határvonalon túli munkák esetében viszont sokkalta szabadabban mozoghat a befogadói intellektus, ezek a munkák már nem csak a gondolkodást, hanem az érzelmi reakcióikat is kiváltják.

Horror Pista munkáinak egy része megkísérti a lét reális állapotát, ezek az alkotások kevésbé fikcionálnak tehát, de éppen ezáltal válnak igazán izgalmassá,

hogy létdimenziók a valóságból indulnak ki és oda is térnek vissza, egyfajta reál-horrorot teremtenek, domesztifikálják a horror dimenzióit, ismerőssé teszik azt számunkra, nem megteremtve, hanem felmutatva a mi kis házi, hétköznapi horrorunkat.

De vegyük csak sorjában, mivel is, milyen érzelmekkel játszik Horror esztétikai tárháza. Itt menetelnek az első sorban azok a mesei motívumvilágból is jól ismert toposzok, amik a tudatalatti mélyrétegeibe kövültek, és amelyekbe Horror diszkrétan ereszt, mélyeszt, süllyeszti fúrófejét, ugyanakkor felkavarja az előítéleteken alapuló tapasztalatokat is, amelyek egyes érzékszerveinket, a szaglást, az ízeletést, a tapintást alsóbbrendűnek vagy alantasnak tartják. De itt van az egyik központinak tekinthető motívuma, a frusztráció is. Mit lehet kezdeni egy a kaptalizmusból vastagon beleágyazódó reklámvilág tükörsíma vízből kiemelkedő testkultusz antropológiai bűvészműtárgyaival, ha a testhez hozzárendeljük a frusztrációt, a mutációt, a csúfat, a tébolyt? A választ keresve érdemes fellelőzni Horror Pista *Egotrip* című vaskos és impozáns albumát, ami az alkotó mintegy nyolc évnyi válogatott munkáit tartalmazza, vegyíti egybe, így teremtve egy jól szerkesztett képzőművészeti albumot.

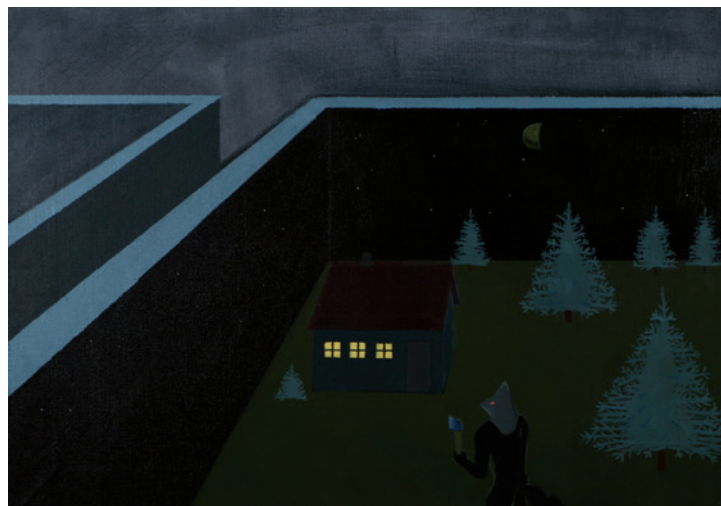
A történelem tükrében nézve sokszor a realitás hordozza magában a legabszurdabb szituációkat. Horror saját szűrőjén keresztül enged át konkrét múltbéli tapasztalatokat, legyenek azok személyesek vagy kollektív tapasztalatok, hogy műhelyében, alkotói terében művészeti alkotással szublimálja azokat.

Ezekben az alkotásokban aztán többnyire vastag íróniával és alkalomadtán cinizmussal nyakonöntött társadalomkritikát is megfogalmaz. Vizualis gyógyszert, art-kapszulákat gyárt szocio-politikai amnézia ellen. Alkotásaiban sok esetben nem is a fikció, hanem inkább a lét reális állapotának megkísértése érhető tetten, ez hozza létre vizualis nyelvezetének mágikus, szuggesztív erejét.

Horror egyes munkáinak részleteiben, illetve ezek kontextusában egybeér az undorító és a fenséges, amelyek között egyfajta egyensúly alakul ki, de van olyan is, amikor valamilyen oknál fogva megbillen a mérleg nyelve, de erre csak ritkább esetekben kerül sor. Ezáltal, vagyis a fenséges és az undorító egymásba oltásával – semmiképpen sem mondanék passzírozást, mert legtöbb munkájában jele sincs az agresszióknak, inkább a körültekintő megfontoltság az, ami dominál – egyszerre teremt bennünk egyfajta zsigeri, érzelmi és ugyanakkor reflektált viszonyulást is. De, hogy miért éppen ez a mottó áll a szöveg elején? Az épp itt, ebben az alkotói kívülmaradásban érhető tetten, pontosan abban a gesztusban, a körültekintő megfontoltság gesztusában, ami képes megmutatni a cselekvés rettenetében megbújó bűnültséget. A tétlenség erejét, ami a félelemkeltés kifinomult formái által születik meg. Ezeket a dimenziókat mutatja meg például Horror azokban a munkáiban, amelyekbe a társadalom és az egyén viszonya ágyazódik be. Ebben a horror pista-i világban többszörösen bonyolult és összetett ez a viszonyrendszer, hiszen beszűrődik az alatomosságon, a perverziókon, az álszentségen túl az apokaliptikus és a science fiction világa is. Mert ha nem lenne elég a hétköznapi és mindennapi rettenet, vagy ha éppenséggel attól már megszabadulnánk, ha esetleg belenyugodnánk, hogy itt bárkinek, bármikor leeshet a feje, vagy aki ölel, az éppen egy csontváz, akkor sem mekülsz, mert levadász egy fura lény, vagy megbüntet a rettegett nevelőd. De ezek mind, egytől-egyik csak kivetülések. Ami nem más, mint a legrejtettebb belső félelmeink árnyéka. Egy vaskosan könnyed egotrip. Vagy valami egészen más?

HORROR PISTA

A harag rekonstrukciója, 2010, akril, vászon, 50×70 cm

HORROR PISTA

Zebraszarvas, 2014, vegyes technika, papír, 23×36 cm

